

IDROTT & KUNSKAP

POPULÄRVETENSKAPLIG IDROTTSTIDNING

AKTUELLT

TIDIGARE NUMMER

ARKIV

PRENUMERERA

OM TIDNINGEN

ANNONSERA

KONTAKTA OSS

Därför slår inte fotbollen i USA Är Beckham sista hoppet?

Kan en ensam fixstjärna klara det som ett helt fotbolls-VM misslyckades med? Framtiden får utvisa. Men USA är alltjämt en vit fläck på fotbollens världskarta. Frilansjournalisten Fredrik Malmqvist förklarar här varför.

Foto: BILDBYRÅN

Under fotbolls-VM förra sommaren gick människor över hela världen runt i lyckorus och njöt av världens största idrottsfest. Nästan i alla fall. I ett land på jorden var det många som överhuvudtaget inte visste att det var VM i fotboll. Där var det istället baseball, basket och ishockey som stal uppmärksamheten. Och amerikansk fotboll även om säsongen tog slut i januari. Fotboll i USA är en väldigt liten företeelse jämfört med de fyra stora sporterna som nämns ovan. Spelarna har gjort sitt bästa för att öka uppmärksamheten. Landslaget låg innan turneringen på femte plats på FIFA:s världsranking och gick till kvartsfinal i det senaste världsmästerskapet. Landslagsspelaren Landon Donovan har varit gäst hos Jay Leno och David Letterman. Ändå är fotboll ett okänt begrepp för majoriteten av befolkningen.

Kanske är det så att David Beckham är fotbollens sista hopp i USA? Det är nu drygt tre veckor sedan han debuterade för Los Angeles Galaxy, som betalar honom hisnande 250 miljoner dollar under fem år. Lagledningen anser att Beckhams närvaro påverkar sporten, ligan och inte minst varumärket positivt. Redan har 5000 fler säsongsbiljetter sålts, jämfört med förra säsongen. Frågan är hur det kunde gå så långt att man sätter hoppet till en enda spelare, som till råga på allt är i slutet av sin karriär? En spelare som dessutom är mest känd för sitt liv utanför fotbollsplanen.

Fotbollens USA-historia

Fotbollen kom till USA från Storbritannien i en otacksam era. I landet fanns redan från Storbritannien importerade sporter som omvandlats och amerikaniserats för att bättre kunna identifieras med den amerikanska icke-europeiska självbilden. Den amerikanska överklassen hade redan introducerat sin nationalsport, baseball, sprungen ur brittiska slagboll. När fotbollen sedan nådde den unga eliten på universitetet utvecklades den till en form av rugby, egentligen Storbritanniens elitsport. Fotbollen, som framgångsrikt exporterats över hela världen, mötte nu hårt motstånd. Även om fotboll spelades på gator och torg över hela landet och så småningom nådde universitetet i början av 1800-talet, benämndes den ofta som en "invandrarsport"; det var och är ofta utlänningar och invandrare som utför den, både som spelare och åskådare.

Utmanövrerad av amerikansk fotboll

Universitetet spelade en viktig roll i fotbollens utveckling, eller stagnation om man så vill, under mitten av 1800-talet. Ansedda Harvard vägrade adoptera det så kallade "sparkspelet" utan tillät spel med både händer och fötter. 1877 var "sparkspelet" fullständigt utmanövrerat, till förmån för det som senare skulle bli amerikansk fotboll. Detta ledde till att fotbollen fick svårt att återhämta sig. Inte förrän 1902 återkom den till collegenivå, där den fortfarande för en slumrande tillvaro. Eftersom fotbollen tidigt hamnat på efterkälken är det nu näst intill omöjligt för den att göra sig ett namn i USA. Försprånget och konkurrensen gör att den redan överhettade marknaden i princip är "stängd" för fotbollen. Detta gäller också teve marknaden, det finns helt enkelt inte mer utrymme att fylla med sport. Den amerikanska självbilden gör givetvis sitt bästa för att stänga ute fotbollen. Om man har tre (möjligtvis fyra om man räknar ishockey) riktigt amerikaniserade macho-sporter, vad ska man då med fotboll till? Det sitter i de flesta amerikaners undermedvetna, "we are the greatest" -mentaliteten som används flitigt i både krig, presidentkampanjer och idrottssammanhang.

VM i vadå?

När USA fick äran att arrangera världsmästerskapet 1994 såg flera bedömare det som fotbollens stora (sista?) chans att slutligen etablera sig i det amerikanska samhället. Med facit i hand vet vi att det blev en fantastisk och väl genomförd turnering, både gällande spelet på planen och arrangörskapet. Det amerikanska laget lyckades

Hur tror du att David Beckham kommer påverka fotbollen i USA?

Alexi

Lalas, fd landslags-spelare i USA, numera president och general manager i Los Angeles Galaxy.

- Både på och utanför plan kommer Galaxy och ligan att få mycket uppmärksamhet. Det måste vårt lag, våra spelare och vårt varumärke dra nytta av. Det leder till att både vi och David Beckham vinner på hans vistelse här.

Thomas

Ravelli, fd landslags-målvakt med 143 landskamper för Sverige samt bland annat en säsong (1998) i Tampa Bay Mutiny i MLS.

- Han kommer helt klart dra mer folk till matcherna. Förhoppningsvis kan fler unga tjejer och killar bli intresserade. Det är också viktigt att massmedia får upp ögonen för fotbollen, de två är beroende av varandra. Det tar tid att förändra synen på fotboll i USA, särskilt när det finns fyra andra stora sporter. Men Beckham är också beroende av sin omgivning, en spelare gör inte ett lag.

Chris

Härenstam, medarbetare på SVT-sporten. - Han kommer påverka fotbollen i USA på ett mycket positivt sätt. Det kommer

att skrivas och pratas fotboll i en mycket större utsträckning jämfört med tidigare. Namnet Beckham i sig är tillräckligt rubrikskapande.

besegra en av förhands-favoriterna Colombia i grupp-spelet, och kvalificera sig för åttondelsfinal. Där blev de slutliga segrarna Brasilien övermäktiga. Det stora problemet var att den amerikanska befolkningen i stort hade missat att världens största idrottsevenemang ägde rum i deras hemland. Åskådarna som besökte matcherna var övervägande turister eller invandrade folkgrupper.

Turneringen lämnade i alla fall efter sig en inhemsk liga med en handfull stjärnor från turneringen, däribland Thomas Ravelli. Intresset har avtagit sedan 1994 och nu för ligan en ganska undanskymd tillvaro, även om värvningen av superstjärnan David Beckham troligen förlänger livstiden något. Om inte annat så lär tröjeförsäljarna hos Los Angeles Galaxy gnugga sina händer.

Jag var själv i USA under fotbolls-EM 2004 och upplevde hur svårt det var att överhuvudtaget få se någon match. Det kostade 20 \$ att gå in på pubar och restauranger för att titta. När man sen kom in var stället fullproppat. Av invandrare och turister... De få amerikaner som vågade sig fram för att titta eller fråga vad som pågick, skakade snart på sina huvuden och skrockade: "Oh, the europeans are watching soccer again."

Fotbollens framtid i USA är osäker. Konkurrensen är stenhård och fotbollen lär nog dra det kortaste strået även fortsättningsvis. De bästa spelarna gör hyfsat ifrån sig i europeiska proffsligor, ännu längre bort ifrån hemlandets bevakning. Landets framgångar i olika turneringar, varken på hemmaplan 1994 eller i Japan/Sydkorea 2002 har hjälpt till att väcka intresset. Om inte framgång på amerikansk mark eller seger över ärkerivalen Mexiko i åttondelsfinalen 2002 räcker, vad finns det då för medicin att ta till? För inte kan väl David Beckham ensam...

Fredrik Malmquist

Idrott & Kunskap 4/2007

© Idrott & Kunskap